

DEBRECZENI

FÜGGETLEN UJSÁG

Szombat
1925 november 28.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadó-hivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18 sz.

ARA
1500
KORONA

Kiadó Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai Rt. Előfizetési ár: 1/2 évre 420.000 K., 1/4 évre 210.000 K., 1/3 évre 105.000 K. 1 hónap 35.000 K. Külföldre a költségese.

Debreczen.
XXIII. évf. 270. szám

A fehér halál

a témája annak a sorozatos előadásnak, amelyet most tart Geszti József dr. a tudós orvos, az Augusztus-színház európai hírű igazgató főorvosa.

Előadása több mint statisztikai csoportosítás, több mint szakmunka. A tudós és művésznek együttes munkája az, akik a legmagasabb propaganda célért, az ember megmentéséért fogtak kezét. Vereségimrettenetes és mégis hatalmas művészettel készült csataképei jut eszünkbe: a Sipa-szorosban minden csendes...

Az a kép is, amelyet a tudós orvos anyagából a művész fest elénk, irtózatos, félelmetes, megrendítő. Hiszen eddig is festettek elénk képeket a fehér halálról, de futó pillantást vetettünk e képekre s mentünk tovább. Talán meghoronzogott a lelkiünk, ám keresztiünk vidámabb tájképeket s borzongásunk meleg jóleséssé olvadt szét a feledékenységekben.

De ez a kép. Rettenetes. A tudóvész tömeggé, félelmetes tömeggé sűrített veszedelme tárul itt elénk. És énen elénk, debreceniek elé. Különös oka és különösen jó meglátása volt a tudós orvosnak, amikor a fehér halál birodalmának ama részére tér mindig vissza, amelynek bizony nagy területét foglalják el a debreceni áldozatok és amelynek kanuja előtt a debreceni magyarok tolonganak a legstírbben.

És énen mert a tömeget festi elénk, nem is foglalja az egynél, hanem a tömegeg, vagy ha igen, csak úgy foglalkozik az egyeddel, mint az egésznek egy részével. És ekkor érinti azt a kérdést, amely az orvos kezéből átvész a témát a közegészségügy teréről a szociális tere. A tömeg nem menthető meg orvosszerekkel, csak az egynél. A tömegnek szociális intézkedések kellene, amelyek nem ölik egyedekben már befészkelte betegséget, hanem védőbástyákat emelnek a befészkelődés lehetősége ellen halljélatanná teszik, elűzik a kórt.

Itt kapcsolódna bele az orvos munkájába két hatalmas tényező: a közhatalom és a társadalom. Vajton bekapcsolódik-e? A közhatalom? Az állam? Politikai kérdésekkel van elfoglalva. A társadalom a

maga erőszakos széttagoltságában és nyomorba taszítottságában napról-napra él, nincs türelme, nincs ideje saját magával és utódaival törődni.

De hát akkor kiáltó szó legyen a pusztában minden e hazában? Borzalmasabb e feltevés, mint az elénk tárt borzalmas kép.

Az ellenzék a vallásalapítványi pénzekkel való kurzusmanipulációkat feszegette

Klebelsberg kultuszminiszter ingerülten válaszolt a kellemetlen kérdésekre — Hegyemegi Kiss Pál a kultuszterca költségvetési vitája során sürgette a debreceni egyetem felépítését

Budapest, november 27. Negyedtizenegy órakor Huszár Károly alelnök megnyitotta az ülést.

Napirenden van a kultuszterca költségvetésének részletes tárgyalása.

Rupert Rezső: Tegnap a kultuszminiszter ur beszéde alatt — kezdte Rupert — közbeszóltam az egyetemi nyomda ügyének tárgyánál, hogy a hatalom és az üzlet összeférhetetlen. A kultuszminiszter ur ezt inszINUÁCIÓNAK, sértésnek minősítette, visszautasította és engemet a bíróság elé invitált. Es az ügy nem a bíróság elé tartozik.

A miniszter ur itt tartozik felelősséggel, de úgy látom, hogy itt nem akar számot adni cselekedeteiről.

— Én bizalmatlansággal viseltetem a kultuszminiszter ur iránt — folytatta Rupert — és bizalmatlanságomnak egyik oka, hogy hatalmi presztízst bevitte a magyar Tudományos Társaságok Sajtóvállalat részvénysaságába, amennyiben annak igazgatósági tagja. Ez a társaság a papírt harmadikán kapta, ami bizonyos közelekvő következtetésekre ad alkalmat.

Rothenstein Mór: Igen, olesón kapta a papírt!

Gróf Klebelsberg: Ki a gyoprel (Nagy zaj a szociáldemokratáknál.)

Rothenstein Mór: Szenny-konkurrenciát!

Gróf Klebelsberg Kunó: Csak a szája jár!

Saly Endre: A maga szája jár!

Rupert Rezső: Ha egy vállalat hozzájut előnyökhöz, és közlekvő tény, hogy azért jutott ilyen előnyökhöz, mert a hatalom egyik részese is tagja a vállalatnak. Ezzel nemcsak a magánnyomdának támasztott illetéktelen versenyt, hanem megkárosította magát az egyetemi nyomdát és ezáltal a kincstárt is.

Gróf Klebelsberg Kunó: Az immunitás védelme alatt lehet ilyet mondani!

Rupert Rezső: Ezzel a naiv fogással nem lehet engem sarokba szorítani. Az immunitás éppen arra való, hogy a hatalommal szemben el lehessen mindent mondani, mert

a hatalomnak megvan a módja arra, hogy a legigazságosabb kritikákat is megtorolhassa oda-kint a bosszu eszközeivel.

— Tiltakozom az ellen a naiv fogás ellen, hogy ha képviselők kritikát gyakorolnak, akkor gyermekeken a bíróság elé hivatják őket. Mi oda-kint, tisztelt miniszter ur, nem vagyunk egyenlő felek. Ezt az ügyet itt elő kell hozni és tisztázni is kell.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter: Elmondja részletesen, hogy a Tudományos Sajtóvállalat r.-t. megteremtésében az vezette, hogy a nyomdai árára mérséklő hatást gyakoroljon és a tudományos könyvek kiadása lehetővé tétessék.

Hegyemegi Kiss Pál: Petrovácz Gyula részéről tegnap súlyos támadást intézett a református papság ellen és Baltazár püspök ellen. Visszatartja a vádat. Ismerteti a protestáns egyház érdemeit. Sainálattal állapítja meg, hogy

éppen gróf Klebelsberg minisztersége alatt rosszra fordult a protestáns egyházak sorsa.

A miniszter ötszöröse emelte a hozzájárulást, a tandíjpótlást pedig le-szállította.

Peyer Károly: A katolikus vagyom ma is nagyobb, mint amennyit a kultur feladatok igényelnek. A katolikus egyházak vagyonekezelésére nagyobb ellenőrzést sürget.

Az alapítványokkal gyanus vállalatokat támogatnak.

Lehetővé kell tenni a katolikus autonómiát. Az egyházakat és intézményeit a hívőknek kell eltarítani.

Klebelsberg: A szociáldemokrata párt részéről azt állították, hogy a vallási és tanulmányi alpból szubvenciókat adunk és állandóan hájtógattak bizonyos nyomdai fachoit. Mindenkinek több joga van erről beszélni, mint épen a szociáldemokrata képviselőknek.

A miniszternek erre a szavaira óriási zaj támadt, a bal- és a szélső-baloldalon a képviselők felugrálva kiabáltak:

— Rendre! Rendre! Egyforma joga van minden képviselőnek! Hogy mondhat ilyent!

Peyer Károly: Azért választottak meg bennünket, hogy mindent szóvá-
tegyünk.

Rothenstein Mór: Micsoda hang ez? Propper Sándor: Hányféle képviselő van Magyarországon?

Klebelsberg az egész zajt tuharsog-

va, izgatottságtól remegő hangon kiáltja:

— Nézzék meg a radikális lapokat, micsoda hallgatással fogadják azoknak a vállalatoknak az elbukását, melyek az ő céljaikkal ellentétben állnak. (Zalos taps a fajvédőknel.)

Peyer Károly: A vallásalapból tartanak fenn nyomdákat és lapokat.

Horváth Zoltán: Fajvédő miniszterelnöki programbeszéd!

Egy hang a szélsőbaloldalon: A fajvédőknek beszéd! Fajvédő programbeszéd!

Klebelsberg Kunó gróf: Sem lapokra, sem sajtópolitikai célokra az alap pénzéből nem fordítottak semmit.

Rupert Rezső: A Stádium-nyomda részvényel!

Klebelsberg Kunó gróf: Tény az, hogy 90 millió korona értékű részvény volt a Nemzeti Hitelintézetnél.

Rupert Rezső: Végre megtudtuk ezt is. (Óriási zaj.)

Klebelsberg Kunó gróf: Az én türelmemnek is van határa! Nem fogjuk eltűrni, hogy terrorizáljanak bennünket! (Óriási zaj, a jobboldal és a fajvédők tapsolnak.)

Felvidtások a szociálistáknál: (Bohócl! Bohócl! Nagy zaj.)

Gróf Klebelsberg: Nem tűrjük... A miniszter szavai elvesznek az óriási lármában.

Sütő József: A koresimában sem használnak ilyen hangot.

Rothenstein Mór: Ez a hang a hordóra illik.

Klebelsberg Kunó gróf: Peyer azt a meglegyezést tette, hogy a Nemzeti Hitelintézet rossz helyzetben levő bank.

Peyer Károly: No kívánja, hogy olyan dolgokat mondjak, amelyek valóban árthatnak. (Óriási zaj.)

Klebelsberg Kunó gróf: Ha tud olyan dolgokat, kötelessége azokkal előállni. Csak azt konstátálom, hogy a vallási alap pénze ennek az intézetnek kezelésére van bízva.

Propper Sándor: Azért vette ki a főváros a pénzt ez onan.

Két órakor az elnök felőrás szünetet rendelt el.

Egy óras szünet után 3 órakor folytatva a nemzetgyűlés Zsitivay Tibor elnöklésével a kultuszterca részletes tárgyalását.

A beruházások rovatánál Hegyemegi tustárcaát, a debreceni egyetem épüzeit jette szóvá, mire Egri Nagy János előadó kijelentette, hogy a klinikai építkezések a költségvetésben előirányzott összegekkel a következő félévben befejeződnek. Nem szabad eltelejteni, hogy a háboru után két egyetemet kell elhelyezni, amelyek közül különösen a pécsi egyetem kerül igen sok pénzbe az országnak.

Klebelsberg gróf Hegyemegi Kiss Pál felszólalására válaszolva rámutatott arra, hogy amikor átvette a kultusztercát, a debreceni egyetem épülete csak félg kész állapotban volt. Először ezeket az építkezéseket kell befejezni, csak azután kezdetjük

még a központi épület felépítését. Milyen helyre a klinikák építkezése befejeződik, foglalkozni fog a központi épület kérdésével.

Hogymégy Kiss Pál: Megnyugvással vette tudomásul a kultuszminiszter választását és a közgazdasági egyetemmel kapcsolatban az iránt intézett kérdést, vajjon nem lehetne-e megszüntetni a leletti kereskedelmi akadémiát olyan formán, hogy a közgazdasági egyetemnek egyik osztályává tennék.

Klebelsberg Kunó kultuszminiszter kijelentette, hogy a kérdés fontosságát maga is átátja és foglalkozni fog a dologgal.

A diákjóléti rovatnál **Farkas István** a bajtársi egyesületek működését vette szóvá. A budapesti egyetemen ma délelőtti történeti eseményekkel kapcsolatban szerinte politikai tendencia nyilvánult meg. Különösen a kultuszminiszternek a numerus clausussal kapcsolatos genit utiára vonatkozó határozatát a ma délelőtti történetek. **Mindaddig, amíg a diákság támogatásának gyümölcse vérekezdésekben nyilvánul, a támogatást nem lehet helyesezni.**

Klebelsberg kultuszminiszter kijelentette, hogy az egyetemen történetekről, mivel a részleteket nem ismeri, érdemben nem nyilatkozhat. Az erőszakos fellépést sohasem helyesezte.

Szabó Imre és Strausz István a fővárosi egyesületek működését tészik szóvá.

Esztergályos János a fővárosi egyesületek nevelő módszerét kifogásolta és hasonló értelemben szólalt fel **Kabók Lajos** is.

Klebelsberg gróf kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy erkölcsi és testi nevelésről van szó. Panasz és kérés nélkül nem lehet általánossá tenni. Így volt ez az általános tankötelezettség bevezetésénél is. Közbe fog járni, hogy a bíróságok ne menjenek tovább, mint amennyire a cél elérésére szükséges és minden jogos panaszt meg fog vizsgálni.

Székely Béla kritikát bejelentette, hogy a kultusztervezet általános vitájának tartalma a házszabályok szerint bejárta és a tanácskozási berekeszt.

A nemzetgyűlés a kultusztervezet részleteiben is elfogadta.

A jegyzőkönyv hitelesítés után az ülés fél 7 órakor végződött.

A elgányító, a szubordináció és az eltört hegedő

A Piac utcán november 16-án éjjeli 10 óra körül **Magyar András** néprzenész és 20 éves **András** nevű fia botrányos verekedést rendeztek. A rendőr a verekedésnek végét akarva szakítani, igazolásra szólította fel a fiatal **Magyar** Andrást, aki az igazolást megtagadta és dühében a rendőrt is megütötte, majd futásnak eredt. A rendőr azonban egyik társának segítségével elérte és megkötözve a rendőrségre kísérte.

Az eljárást megindították az apa és fia ellen botrányozásért. **Szabó Gyula** dr. rendőri büntetőbíró pénteken délelőtti tartotta meg a tárgyalást, amely humoros részekben bővelkedett. Az öreg **Magyar András** védelmébe vette a fiát és azt mondta:

— Az én fiam, hiába 20 éves, tudja, mi a szubordináció, akkor vágom képen, amikor akarom. Nem bántotta az a rendőrt, csak egy kicsit részeg volt és nem tudott egyenesen állni a lábán.

A tárgyaláson, amelyen szó volt a rendőrök által állítólag összetört hegedőről és egy tisztifüredi leányról, aki miatt a verekezés történt, ulabb tanúvallomások elmondásával elárulták.

Meggyalázták a budapesti egyetem egyik tantermét

Tegnap este ismeretlen tettes — a gyamu szerint nyilván egyetemi hallgató — belopózott a központi egyetem épületébe és a sötétben az első emelet 3-as számú teremben

a katedra feletti levő lakerekszet és a bekeretezett „Hlszekegy” szöveget a földre rántotta.

Ma reggel **Szentmiklóssy** rektorának volt hírdetve órája kilenc és tíz óra között ebben a teremben. Már jóval kilenc óra előtti két egyetemi hallgató lépett be a terembe. Ők vettek észre a történetet. Azonnal jelentették **Hlszék** dékánának, aki ebben az időben egy másik teremben tartott előadást.

Az egyetemen gyorsan híre futott az eseménynek, mely nagy izgalmat váltott ki, mire **Szentmiklóssy** rektor a kilenc órára hírdetett előadását nem is tartotta meg. Azonnal vizsgálatot rendeltek el. A **Verbóczy** Bajtársi Egyesület megtudta a dolgot és saját kérelmében külön vizsgálatot indított, amelynek folyamánaképpen lezáratta az egyetem kapuit. Amikor az emeletükön híre futott annak, hogy az

egyetem kapuit lezárták, a hallgatók körében nagy izgalom keletkezett, mert egyesek

attól féltek, hogy az egyetem kapuinak lezárása tulajdonképpen valami egyéni akciónak a kezdetét jelenti.

Szentmiklóssy rektor azonban, a mikor megtudta, hogy a **Verbóczy** Bajtársi Egyesület tagjai a kapukat lezárták, intézkedett, hogy nyíssák fel azokat, mert

ő maga akarja az egész ügy nyomozásának vezetését átvenni

és csak azokat az intézkedéseket engedte fogantatosítani, amelyeket ő adott ki.

Jelenleg az a helyzet, hogy szigorú vizsgálat folyik annak kikutatása céljából, hogy vajjon kik lehettek azok, akik tegnap a sötétség leple alatt beurranták az egyetem kapuját és vajjon mi okuk lehetett ezeknek arra, hogy az első emelet 3-as számú teremben a kereszti és a Hlszekegy szövegének letépésével a termet meggyalázzák.

Huszonkét millió koronát kér a tulajdonos Kossuth Lajos 1848-iki mellszobráért

Megemlékeztünk arról, hogy **Deák** János nyitrai bírtokos Debrecennek felajánlotta megvétele **Kossuth** Lajosnak egy 1848-ban bronzból készült mellszobrát, amelyet a munkácsi egyetemen magyar bronzöntő műhelyben készítették s amely egyetlen megmaradt példány, tehát unikum.

A városi tanács, amellyel **Deák** János nem közölte a vételárat, a muzeum igazgatóságát bizta meg a tárgyalással. A muzeum igazgatója érintkezésbe is lépett **Deák** Jánossal, aki közölte, hogy

25 és fél centiméter magas szobrot 10.000 cseh koronáért hajlandó átengedni Debrecen városának.

Együttal közölte, hogy a szoborhoz fűződő pretium affectionis fel nem értékelhető és hogy csak a politikai helyzet szorítása alatt adja el a szobrot és ha a helyzete rendeződik, hajlandó a szobrot 20.000 cseh koronáért visszaváltani.

A muzeum igazgatóság felkudta a szobor fényképét **Csányi** Károlyhoz, az iparművészeti igazgatóhoz, a kiváló szakértőhöz, aki azt válaszolta, hogy a szobor megtekintése nélkül nehéz véleményt mondani, de kétségtelen, hogy a szobornak van művészeti értéke és történelmi értéke is és megér 3-10 millió koronát.

Megkérdezték dr. **László** Bélát, aki azt mondta, hogy csak a szobor megtekintése után tudna határozott választ adni.

Nem tartja lehetetlennek, hogy a szobor a kiváló szobrásznak,

Alexy Károlynak a műve, talán ő mintázta.

A hírneves szobrász 1849-ben fogásába került s kiszabadulása után Londonba ment, ahol a **Kristálypala**tára ő mintázta **Kossuth** Lajos és **Batthyány** Lajos gróf szobrát.

A városi muzeum megállapította, hogy 1848-ban sokáig magyar kézben volt a Munkács mellett fekvő **Schönborn** gróf bírtokához tartozó selesztői vasöntő, ahol nagyszzerű kályhákat és szép szobrokat öntöttek **Schössel** Antal nagyhirű mintázó vezetése alatt. A szabadságharc alatt fogyvereket és ágyukat is öntöttek itt. Ezt a **Kossuth**-szobrot is ott öntötték.

A városi muzeum igazgatósága jelentése szerint

a szobrot érdemes megszerezni a muzeum számára.

A 10.000 cseh koronát azonban a muzeum is soknak találja. Egyébként az érintkezést tovább is fentartják **Deák** Jánossal és felkérlik, hogy a szobrot hozza Budapestre a Szépművészeti Muzeumba, ahol azt megbeszéljük.

— A Városi Dalárda folytatja propaganda körútját. A Városi Dalárda propaganda körútját, amelyet Nyíregyházán kezdett meg nagy sikerrel, folytatni fogja s a jövő hónapban ismét hangversenyt ad. E hó 19-én Debrecenben mutatkozik be, ahol eddig még nagyon kevés alkalommal énekelt. Ekkor mutatja be azt a vesztes darabot, amellyel Sopronban nem nyert, hadd hallja meg a debreceni közönség is, hogyan éneklé ezt a debreceni dalárda.

A magyar dalosok vezetői Debrecenben

Megtisztelő látogatók lesznek vasárnap Debrecen város dalosainak, a mely látogatás egyuttal jelentős, országos érdekű összejövetel is. A debreceni látogatás általános jelentőségében fontos azért, mert ez az első összejövetel a soproni verseny és a Dalos Szövetség vezetőségében bekövetkezett új éra óta, másrészt pedig a Dalos Szövetség vezetői és a többi látogató is épen a debrecenieket keresik fel, akiknek Sopronban olyan méltatlan mellőzésben volt részük.

Debrecenbe jönnek ez alkalommal **Keru** Aurél zeneakadémiai igazgató, a Dalos Szövetség elnöke, **Emperl** Gyula dr., **Gertöczy** Béla kormányfőtanácsos, a Dalos Szövetség alelnökei, **Czigány** Sándor, a Dalos Szövetség igazgatója, **Miklós** Gyula dr., a Dalos Szövetség ügyésze, **Fehér** Lajos, az Egri Dalkör elnöke, **Csehacek** Vilmos, a Dalos Szövetség egyik vezető tagja, **Victorisz** István dr. nyíregyháza-i tisztifőügyész. A debreceni dalos egyesületek vasárnap délután a 2 óra 20-kor érkező vonatnál fogadják a vendégeket a dalos jellegű elismerésével. Valószínűen **Balla** Bertalan dr. tanácsnok fogja üdvözölni a vendégeket. Délután öt órakor a városi közgyűlési termében nagyszabású ünnepség lesz, amelyen a jövőben kifejtendő működés irányát és az együttműködés részleteit beszéljük meg.

Este a debreceni dalosegyesületek a kiváló vendégek tiszteletére társasvacsorát rendeznek.

Haranghy Jenő előadása Rembrandt grafikájáról

Haranghy Jenő, a képzőművészeti főiskola tanára érdekes és tanulságos előadást tartott pénteken délután a népszerű főiskolai tanfolyamon. — Rembrandt grafikájáról szólva, bevezetésül ismertette a különféle grafikai eljárásokat, főképp a rézkarcot és a fametszést. A grafika — mondta — olyan területe a képzőművészetnek, mely az újkorban fejlődött és lett naggyá, épen ezért a modern művészetnek legsajátosabb, legjellemzőbb megnyilatkozási formája.

A grafika pályája **Rembrandt** től kezdődött a magasba, akinek grafikai pályájára nagy hatással voltak életviszonyai. Előtte két nagy korszakra oszlik. Az első felesége haláláig terjed, ez idő alatt jólétben, könnyelműen élt. Alkotásai ekkor még felületesebbek, könnyedebbek s a rézkarcban is a régi technikát alkalmazza. Felesége halála után a nyomorúság és szenvedés éveit következnek, de Rembrandt művészete elmélyül és megerősödik. Új maratósi eljárást alkalmaz, cui által a vonalak mélyebbé lesznek, a rézkarcban sötétebb foltok támadnak, amelyek enyhe-bársonyossá teszik a lenyomatokat. Ezzel a technikával elérte Rembrandt, hogy kevés vonallal ad mélyen felfogott alakokat, amelye-

Króh-áruház

Dégenfeld-tér

Darabáru osztálya ajánl:

Reklám damaszt törülköző	17. —	Elltom damaszt abross	125. —
Jóminőségű flanel portörülő	12. —	„ „ „ törülköző	35. —
Nagy vászontörülköző	22. —	6 személyes reklám étkező készlet	240. —
„ „ rojtos törülköző	25. —	Kész személyes párna	62. —
„ „ konyérta	22. —	„ oakkos „	84. —
„ „ pohártörülő	22. —	„ személyes paplanlepedő	175. —
„ „ süttőabross	95. —	„ oakkos paplanlepedő	220. —
Flottir törülközők	31. —		
Elltom damaszt szalveta	23. —		

Árak ezer koronákban.

Pull-Over

angol babujos mellény

hölgyek, urak, gyermekek részére

VARGA

Budapest, Kossuth Lajos-u. 11.

Koronahegy-u. 6.

ken a fény és árny elosztása utólr-
hetetlen. Ezekben a fényhatásokban
van Rembrandt halhatatlan nagysága
s ezen a nyomon követi őt az egész
modern grafika, amelyet Haranghy a
jövő heti előadásában fog ismertetni.
Az előkelő közönség zajos tapssal
jutalmazta a kiváló előadót.

Mussolini nem mer Londonba menni

London, november 28. A lo-
carnói szerződések aláírása alkalmával rendezendő ünnepsé-
gek az angol udvari gyász
miatt szűkebb keretekben mo-
zognak. Az angol király a
szerződések aláírása után ün-
nepélyes kihallgatáson fogadja
a minisztereket. Az angol kor-
mány hivatalosan értesítette
Mussolinin, hogy garantálja
személyi biztonságát, de ma-
gánaton értésére adta, hogy
nincs módjában megakadá-
lyozni azokat a tüntetéseket,
amelyeket az angol munkás-
párt készül ellene rendezni.
Mussolini ilyen körülmények
között lemondott a londoni ut-
ról. Helyette Scialoja fogja a
szerződések aláírni.

A Nyukosz debreceni főcso- portja erélyes akcióra készül a statusrendezés sérelmei ellen

A Nyukosz debreceni főcso-
portja esütörtök délután rend-
kívüli közgyűlést tartott a
nyugdíjkérdés ügyében. Az ér-
tekezlet határozati javaslatot
fogadott el, amelyet felterjesz-
tenek a Nyukosz országos el-
nökségéhez, hogy a kormány-
nál erélyesen sürgesse meg a
sérelmes intézkedések repará-
lását.

A határozati javaslat keserű
szavakkal emlékezik meg a
mindenkori kormányok ígére-
teiről, amelyek szerint a nyug-
díjas tisztak jogait a világhá-
boru előtti mértékben kívánják
fentartani. A mostani kormány
a szanalási akció sikeres ke-
resztülvitele esetére ígerte a
Nyukosz tagjainak a nyugdíj-
ügy igazságos rendezését és
most már a szanalási akció si-
keres befejezése előtt egy-
részt a státuszrendezés, más-
részt a valorizációs javaslat
olyan helyzetet teremt a Nyu-
kosz tagjai számára, amely a
nyugdíjas katonatisztakat a
megsemmisülésnek teszi ki.

A határozati javaslat erélyes
intézkedések megtételére kéri
fel az országos elnökséget egy
esetleg kiengesztelőként
felajánlott gyorssegély kedvé-
ért.

— A Kézműiparosok és Kereske-
dők Orsz. Szöv. (Kékosz) debreceni
csoportja a Royal klubhelyiségében
ma, szombaton este 8 órakor társas
vacsorát rendez. Ezt megelőzően dr.
Hahn Aladár gyermekorvos tart elő-
adást a gyermeknevelésről. Felolva-
sást tart még Gáspár Béla központi
titkár is. Vacsora után tánc. A ve-
zetőség számít arra, hogy lelkes és
hűséges tagjai teljes számban fognak
megjelenni s az estét maradandó em-
léktivé teszik.

Még nem döntöttek Fazekas Sámuel szabadlábrahelyezéséről

Fazekas Sámuelnek, a miskolci
Reggeli Hírlap felelős szerkesztője-
nek az ügyében még mindig nem tört-
ént döntés és így továbbra is a deb-
receni törvényszék fogházában ma-
rad.

A vizsgálati fogságot elrendelő
vizsgálóbíró végzés ellen beadott fel-
folyamodás ügyében pénteken délelőtt
egy órakor tanácskozott a törvény-
szék vádtanácsa Kesserti Lajos dr.
törvényszéki elnök elnökléte alatt. A

tanácskozás félórát tartott, de dön-
tést nem hoztak a szabadlábrahelye-
zés kérdésében. Szombaton délelőtt
folytatni fogják a tanácskozást és
valószínűleg szabadlábra is helyezik
Fazekas Sámuelt.

A vizsgálóbíró pénteken délelőtt fel-
hozta a törvényszék fogházából Fa-
zekas Sámuelt és kihallgatta. A ki-
hallgatás eredményéről nem szívtárgott
ki semmi.

Briand megalakította kormányát

Páris, november 28. Este 9
órákor a Havas-iroda közlé-
sével a miniszteri listát, ame-
lyen azonban még változások
történhetnek. Miniszterelnök
és külügyminiszter Briand
(köztársasági szocialista), igaz-
ságügyminiszter Chautemps
(radikális), belügyminiszter
Daladier (radikális), pénzügy-
miniszter Loucheur (baloldali
radikális), hadügyminiszter

Painlevé (köztársasági szocia-
lista), tengerészeti Leygues
baloldali köztársasági), közok-
tatásügyi Roustan (radikális),
kereskedelmi Daniel Vincent
(baloldali radikális), közmun-
kaiügyi De Monzie (radikális),
munkaiügyi Durafour (radiká-
lis), gyarmatiügyi Perrier sze-
nátor (radikális) mezőgazda-
sági (Furand radikális).

Magoss György dr polgármester a B. és C. listáról tárgyalt Budapesten

Magoss György dr. a napokban
Budapesten volt, ahol a pénzügy-
miniszterrel és belügyminiszterrel tár-
gyalt igen fontos városi ügyekben. E
tárgyalások során kiderült, hogy Bu-
dapesten nagyon kevésbé ismerik
vagy félreismerik Debrecen város
szellemét és lelkületét.

A tárgyalások folyamán szóba ke-
rült a státuszrendezés kapcsán a ter-
vezetben kontemplált A, B, C. lista-
rendszer is, amelyet az állami köz-
igazgatásban életbe léptettek.

A belügyminiszter kijelentette,
hogy minden valószínűség sze-
rint megengedi, hogy Debrecen
város még december folyamán
létszámszökkenést csináljon.

ha ezt valahol szükségesnek tartja.
Debrecen város közgyűlése azonban
ezzel a joggal nem akar élni. A vá-
ros az A, B, C-listát sem lépteti élet-
be, csak az A-lista lesz érvényben.

Magoss György dr. a napokban
Budapesten volt, ahol a pénzügy-
miniszterrel és belügyminiszterrel tár-
gyalt igen fontos városi ügyekben. E
tárgyalások során kiderült, hogy Bu-
dapesten nagyon kevésbé ismerik
vagy félreismerik Debrecen város
szellemét és lelkületét.

Erre vonatkozóan Magoss György
dr. polgármester munkatársunknak a
következőket mondta:

— A belügyminiszter ut megenged-
hetőnek tart Debrecenben még egy
létszámszökkenést, még pedig ez év
decemberében. Azonban Debrecen kö-
zönsége nem akar ezzel az engedély-
vel élni. Hiszen már most is dőcö-
günk s a zavartalan ügymenetet fen-
tartani alig lehet s ki marad meg a
hivatalban, ha még e redukált lét-
számból is elbocsátunk embereket.

A belügyminiszter azért akarja
megengedni a szökkenést, mert
nem csinálunk B. és C. listát.

— De ismétlem, a létszámszökken-
ésre vonatkozó engedéllyel aligha fo-
gunk élni.

A presbiterium megválasztotta az új gazdasági gondnokot

A debreceni református egyház pé-
nteken délután presbitéri gyűlést tar-
tott. A gyűlésen a presbitérium tagjai
nagy számmal jelentek meg, mert
mindenki különösen nagy érdeklődé-
ssel kísérte a gazdasági gondnok ál-
lás betöltésének ügyét. Az állásra
igen sokan pályáztak s a presbiterek-
nek kétszer is szavazni kellett, mert
az első szavazásnál Rásó János, aki
a legtöbb szavazatot kapta, nem nyert
abszolút többséget. Másodszor meg-
tartott szavazás alkalmával azután
megnyerte a szavazatok abszolút
többségét az utána legtöbb szavazatot
nyert Möriz Józseffel szemben.
A gyűlést imával nyitotta meg

Baltazár Dezső dr. püspök, lelkész-
nök, akinek elnöksége Nagy József
ny. miniszteri tanácsos volt.
Tóth Sándor presbiter elparentála-
sa után

a polgári iskolai tanárok tették
le az esküt, majd az újonnan
választott tanítókat iktatták be.

Baltazár Dezső dr. püspök lelkész-
elnök intézett szép beszédet a beiktatott tanítókhöz.

— Debrecen — mondta — az is-
kolák városának nevezték el. Ez a
névtől kiérdemelt jelző meghalványo-
dott, a ti kötelességeitek, hogy ezt is-
mét fényessé tegyétek.

SZTOJKAI égvényes sógyógyvíz

légző- és emésztőszervek hurutos bántalmai, gyomorsav
túltengés, izzadmányok és cukorbetegségek ellen ismét kapható

CSANAK JÓZSEF K. RT.

Telefon 70. főszere és csomagüzletében, Piac-u. 51.

Az új tanítóknak nevében Vebérdi
Béla né Károly Ilona, a tanítók nevé-
ben Kulcsár Ferenc mondott köszö-
netet a megválasztásért.

A nagyenyedi kollégium segélyezé-
sére, amelytől a románok 12.000 hold
birtokát elvették és nem engedik meg,
hogy a tanárok segélyalapot létesitse-
nek, 80 millió korona segélyt szavazott
meg.

A tanítói államsegélyekről szóló
miniszteri leiratok tudomásul vétele
után, amelyekben a kormány mindig
az egyház és a tanítók kárára dön-
tött, — az elnök bejelentette, hogy

a gazdasági gondnoki állásra
buszonhárman pályáztak, akik közül
tizenkilencen kerülnek választás alá.
A bejelentés után elrendelte a szava-
zást. A szavazatszedő küldöttség el-
nöke Lencz Géza dr. egyetemi rektor
volt.

A nagy érdeklődés mellett lefolyt
szavazás eredménye szerint leadtak
94 érvényes szavazatot. Ebből Rásó
János 43, Möriz József 21 szavaza-
tot, nyolc másik pályázó 8—1 szava-
zatos kapott. Mivel a legtöbb szava-
zattal bír Rásó János az abszolút
többséget nem nyerte el, az elnök új
szavazást rendelt el a két legtöbb
szavazatot nyert pályázó között. A
szabályszerűen lefolytatott szavazás
eredménye az lett, hogy beadtak ösz-
szesen 91 szavazatot, amelyből Rásó
János 51, Möriz József 40 szavazatot
kapott, tehát 11 szőlőbessége lett. Az
elnök az eredmény kihirdetése után
Rásó Jánost megválasztott gazdasági
gondnoknak jelentette ki.

Tudomásul vette a presbitérium,
hogy

a város a segélyeket 50 száza-
lékkal valorizálta, de egyben
sajnálattal fejezte ki, hogy nem a
régii segélyeket adta meg a város.

Kimondta a gyűlés, hogy a tanyai
isteniszteletek és a tanyai lelkészse-
gek felállása dolgában végleges in-
tézkeéseket ohaft tenni és addig is
nagy figyelmet fordít a tanyai is-
teniszteletekre. A kérdésnél Balla Ber-
talan dr. tanácsnok mondott igen fi-
gyelemreméltó beszédet. Patay István
a régi téglavetőből lakosok iskola-
igényeinek kielégítését kérte. Balla
Bertalan dr. és Baltazar Dezső dr.
püspök megnyugtató választát a fel-
szólaló és a gyűlés tudomásul vette.

Ormós Lajos tanító felebbeszését, a
mely a presbitérium ama határozata
ellen irányult, amelyel

öt arra kötelezte, hogy kintzött
határidőre jöszüljön meg.

— a presbitérium ártette az egyház-
megyéhez azzal, hogy azt elutasítsa el.
Különböző kérések és illemtény-
füvek elintézése után tárgyalta a
presbitérium a tanítók sérelmeit, a
melyek között különösen súlyos az,
hogy az állam a tanítók tüzfésé-
lyét levonja az államsegélyből s így
a tanítókat, akik tüzfát kapnak, nagy
kár éri. A sérelmeket összegyűjtik és
azokban egyszerre lárnak el a kor-
mánynál.

A Református Tanítók Evangéliumi
Szövetsége részére a Debrecenben
november 21—24. napjain rendezett
országos gyűlés költségeinek részben
való fedezésére 2 millió koronát sza-
vazott meg.

A gyűlés hat órákor ért véget.

— Marólug, Szutor Lajosné deb-
receni lakos három éves Ferenc nevű
gyermeké az év elején a konyha
padlóján hagyott marólugos csopor-
ból ivott és a marólug okozta sérti-
léseibe belehalt. A gondatlan anyát
pénteken vontta felelősségre a deb-
receni törvényszék és gondatlanság-
ból okozott emberölés vétségéért
három napi fogházra ítélte. Az élel-
jogerős.

Hatalmas előkészületek a budapesti Nemzetközi Embervédelmi Kiállításra

A milleniumi jubileumi kiállítás óta nem volt esemény, amely annyira összefoglalóan tárná a magyar körök és a külföldi németi értékeinket, mint a nemzetközi embervédelmi kiállítás, melyet most készítenek elő tudósaink és gazdasági vezető faktóraink.

A nemzetközi embervédelmi kiállítás a faji, egyéni és társadalmi egészséget minden részletkérdését szemléltetően fogja bemutatni, tehát a fogantatástól kezdve egészen a halálig mutató összes élet- és kórtani jelenségeket. Mindazokat az intézkedéseket, amelyek az egyének és a társadalomnak a betegségektől való megóvására, továbbá a meglévő betegségeknek a gyógyítására vonatkoznak. A pedagógiai kérdések egész komplexumát különös tekintettel annak a gyógypedagógiai részére. A szociális munka, tehát az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem minden mozzanatát: a munka menetét, eredményeit és hiányait. A nagy népbetegségeket: az alkoholizmus, a tuberkulózis és a venerális betegségek elleni harc összes fegyvereit.

A tudományos anyag feldolgozását a népléleki kormányzat legteljesebb részvétele mellett orvosok, tanárok és szociológusok hivatott serege intézi. A kiállítás elnöke: dr. Lukács György v. b. t. t. A kiállítás igazgatója dr. Deutsch Ernő igazgatófőorvos. Természetesen a testezés és a sport, valamint a nemzeti szempontból nagyfontosságú cserkészlet kiváló helyet foglalnak el. Különös érdekességet nyújt az a kulturprogram, amelyet a kiállítás keretében zenei, irodalmi és művészeti téren dolgoznak fel.

A külföld, az előjelek után it lve, eddig még nem tapasztalt mértékben vonul fel a kiállításra. Németországból a világhírű drezdai „Der Mensch” Hygiene Museum küldi el anyagát. Németország ezenkívül a kiállítás területén egy mintakórházat is felépít. Az angol gyermekvédő központ, valamint a gyermekvédő szövetségek nemzetközi egyesülésének központja teljes szervezettel részt vesznek a kiállításban. Külön jelentősége van az amerikai jóléti intézmények részvételének. Az említettekön kívül a Skandináv államok, továbbá Hollandia, Dánia, Bulgária, Törökország stb. is bejelentették részvételi szándékukat.

Egyrészt az a cél, amelyért a kiállítás létesült, másrészt azok az eredmények, amelyek a kiállítás révén elérhetők lesznek, megkövetelik, hogy minden magyar intézmény és a magyar társadalom minden tagja a legmesszebbmenő figyelemmel és támogató jóakarattal kísérje.

— Megalakult Debrecenben a Numizmatikai Társaság. A Numizmatikai Társaság debreceni csoportja tegnap tartotta, meg alakuló gyűlését a városi muzeumban. A gyűlés megválasztotta a tisztikart, amely a következőképpen alakult meg: Elnök: Rickl Antal. Ügyvezető alelnökök: Greiner Mihály kereskedelmi iskolai igazgató, Kanabé Dezső tanár. Jegyzőtiszt: Salánky József kolégiumi tisztviselő, helyettese Kiss Ferenc városi tisztviselő. Gazda: Győry Lajos. A csoport hivatalos helyisége a városi muzeumban lesz. A csoportnak máris értékes könyvtára van, amelyet a központtól kapott adományokból építettek fel.

Geszti József dr. előadása a Közegészségügyi Egyesületben a tuberkulózis debreceni statisztikájáról

Az Augusztus szanatórium igazgatója megdöbbentő képet festett a tuberkulózis debreceni elterjedtségéről — Debrecenben 9—10.000 gümőkóros van

A Debreceni Közegészségügyi Egyesület ma délután 6 órakor felolvasó ülést tartott, amelyet dr. Tüdős Kálmán elnök nyitott meg. A debreceni tuberkulózis rendkívül érdekes problémájáról a nagyszámú és előkelő közönség előtt dr. Geszti József, az Augusztus szanatórium igazgatója tartott felolvasást, amelyet hallgatóságára végig nagy érdeklődéssel fogadtak.

A tuberkulózis debreceni elterjedésére vonatkozólag megdöbbentő adatokat szolgáltatott dr. Geszti József igazgatónak nagy szorgalommal és körültekintéssel összeállított statisztikája. Ez a statisztika nemre, korra, foglalkozásra és lakásra tekintettel adja meg számokban és ábrákban a tuberkulózis debreceni áttekintését. A magyar betegség debreceni pusztításának döbbenetes feltárása után az illusztris előadó kijelentette, hogy nem szándéka most megjelölni azokat a módokat, amelyek alkalmazásával az egész frontot feljebb küzdelmet lehetne indítani a tuberkulózis ellen, mert hiszen a közgazdasági viszonyok, az állam és a törvényhatóságok anyagi helyzete ugysem engednek meg egy a tuberkulózis teljes leküzdésére indítandó küzdelmet. Valamit azonban kell tenni ebben a tekintetben is, mert a veszedelem rendkívül sürgetős. Az anyagi lehetőségek és a veszedelem fenyegető voltának összevetésével dr. Geszti egy minimális programot állított össze, amelyet sürgősen meg kell valósítani Debrecenben s amely még a lehető legkorábbi határain belül mozog.

A program első pontja a lakások higiénijának megjavítását célozza. A gyökeres megoldás persze a lakáskérdés megoldása lenne, miután azonban ez ma lehetetlen, egyelőre

a két tüdőbeteg gondozó intézet után a lakások célszerű használatára és fertőtlenítésére akarja megtanítani a tüdőbetegek hozzátartozóit.

Ezenkívül felvetette azt az eszmét, hogy

a betegeknek ki kell ragadni a családból s kórházban elhelyezni, hogy a továbbterjedésnek elejét vegyék.

Ugyanígy ki kell ragadni a gyermeket a tüdőbeteg családból, de természetesen ezt a két eszközt csak akkor lehet alkalmazni, ha a beteg nem különíthető el. Erre eszköz lehet a gyermekotthonok, napközi otthonok, erdei iskolák és erdei üdülőtelepek létesítése. Végül az anyát kell védeni, gyógykezelés alá venni az első pillanattól, amint a gyermeket szíve alatt hordta.

Énnyiben foglalható röviden össze az előadás, amely egyváltal, minthogy sem Debrecenről, sem az ország egyéb más városáról, vagy törvényhatóságáról ilven áttekintő statisztika még nem jelent meg. A fontos kérdést a debreceni sajtónak teljes egészében kell a közönség szeme elé állítani, hogy az a zárközöttség és közöny is feloldódjék tőle, amely ezt a problémát éppen Debrecenben elvágja a megoldás lehetősége elől. Éppen ezért elhatároztuk, hogy

a részletekig menő precizitással, négy közleményben tárjuk ki olvasóink előtt a felolvasás anyagát.

Pontosan követve dr. Geszti okfejtését és adatait. Az első részt a közlemények közül alább adjuk:

Dr. Geszti előadása elején néhány európai állam gümőkór halálzási statisztikáját adja, amelyből kitéjük, hogy

1900-tól 1921-ig Magyarország áll az első helyen ezen a szomorú listán. 3.00 ezrelék halálozással.

Legközelebb áll hozzánk ebben a tekintetben Ausztria, legtávolabb Anglia, amelynek lakosságára 1.13 ezrelék gümőkórhalálzás esik. Rendkívül érdekesek az 1918. év adatai. Erre az évre esik az állóharc illvindálása és a spanyol influenza s e két tényezőnek köszönhető, hogy erre az évre esik mindenütt a halálzás maximuma, amelyet a következő évben zuhanásszerűen váltott fel a minimum. Ennek oka az, hogy a nagy mortalitás miatt a következő években pusztulásra ítélt emberanyag tetemesen megritkult. Különös figyelmet érdemel az a tény is, hogy a háború folyamán a semleges államokban is nőtt a tbc halálzás, jelekül annak, hogy a háború a semlegesnek is rossz üzlet, hogy a munkatöbblet épüzet ritkítja az emberanyagot, mint a háború. A debreceni viszonyokra áttérve az előadó az 1905—1914. évek statisztikáit ismertette, amelyekből kitéjük, hogy ez alatt az idő alatt

a tbc halálzás háromszor, négyszer, ötször akkora volt, mint más fertőző betegségek pusztítása. A tíz év alatt 3250 beteget ölt meg a tbc, mindig magasabban maradv a országos hányadnál.

A következő kimutatás 1000 élöre számítva tünteti fel a tuberkulózis halálzásokat:

1905-ben 1000 lakosra 4.63
1906-ban 1000 lakosra 4.26
1907-ben 1000 lakosra 3.80
1908-ban 1000 lakosra 3.26
1909-ben 1000 lakosra 3.67
1910-ben 1000 lakosra 3.57
1911-ben 1000 lakosra 3.24
1912-ben 1000 lakosra 3.24
1913-ban 1000 lakosra 3.13
1914-ben 1000 lakosra 3.13

tuberkulózis halálzás esett. Ebben a számoszlopban az a mindenesetre örvendetes jelenség a feltűnő, hogy Debrecenben a tbc halandóság egyre csökkent 1914-ig s 1913-ban és 14-ben egy szinten mozdott az országos tbc halandóság arányszámával. Az egy Szegedet kivéve a nagyobb magyar városokban a tbc halálzás nagyobb volt mindenütt, mint Debrecenben.

A háborús évek statisztikájából aztán mindenekelőtt kitéjük, hogy 1915-től 1924-ig összesen 3659 ember halt meg tuberkulózisban, tehát 409-el több, mint az előző tíz évben. Megjegyzendő, hogy a statisztika csak a polgári egyénekre szól és katonák, kórházban elhalt civilek nincsenek benne. A háborús évek tuberkulózis halandóságát statisztikája a következő adatokat mutatja:

1915-ben . . . 3.79 ezrelék
1916-ban . . . 3.13 ..
1917-ben . . . 3.93 ..
1918-ban . . . 4.66 ..
1919-ben . . . 3.66 ..
1920-ban . . . 3.05 ..
1921-ben . . . 3.04 ..
1922-ben . . . 3.41 ..
1923-ban . . . 3.43 ..
1924-ben . . . 3.31 ..

volt a tuberkulózis halálesetek száma. Amint látható, Debrecenben is emel-

kedott a tbc halálzás a háború alatt, maximumát 1918-ban érte el és ezután lecsökkent, de még mindig magasabban maradv a békeévek legutolsó arányszámánál.

Meg kell állapítani azonban azt is, hogy

a halálzás arányszám az utóbbi tíz év alatt Debrecenben állandóan fölötte mozdott az országos arányszámhoz s a többi példál a szerencsétlen 1918 esztendő alatt több, mint 1 ezreléket tesz ki.

Ez azt jelenti, hogy azok az okok, amelyek a tbc mortalitással kapcsolatosak, Debrecenben fokozottabb mértékben jutottak érvényre a háború alatt és után, mint az ország más részeiben. Érdekes, hogy a háború előtt Hajdumegyében nagyobb volt a tbc halálzás arányszám, mint Debrecenben s ez a viszony ma megfordult. A háború óta Debrecenben szed nagyobb százalékbán áldozatot a gyilkos kór.

Az előadó ezután felvetette azt a kérdést, mennyi lehet a tuberkulitikusok száma Debrecenben? A számítások közül leginkább megközelíti a Laky Dezső következtetése, amely szerint

minden tízedik, tízenkettedik ember, aki társadalmunkban mozog, a gümőkórnak, ideiglenesen, vagy nem tudjuk, véglegesen, áldozata. E szerint Debrecenben 9—10.000-re tehetjük a gümőkórban szenvedők számát.

A másik út, amelyen a debreceni tuberkulitikusok számáról meg akart győződni, a munkásbiztosítói tüdőbeteg-gondozó intézetének a kimutatása volt. Erre nézve a következő adatokat kapta: Az 1924. évi átlagos taglétszám az egész kerületből összesen 20146-ot tett ki, akik közül debreceni lakos 13095 volt. A gondozóban 3888 beteg fordult meg, akik közül 2153 volt nyílt gümőkóros. Ez azt jelenti, hogy

ahabban a társadalmi osztályban, melyből a munkásbiztosító pénztár anyaga kikerül, legalább minden tízedik ember nyílt tuberkulózisban szenved

Valószínű azonban, hogy ez az arány a valóságban még szomorúbb, mert a számítás alapjául az összes taglétszámot vette Geszti dr., tehát a vidékieket is beszámította, már pedig nem valószínű, hogy a debreceni tüdőbeteg-gondozóban sok vidéki beteg jelentkezett volna.

Dr. Geszti igazgató előadásának másik részét, amelyben a tüdőbetegek nemre, korra, foglalkozásra és lakásviszonyokra is kitértő statisztikáját közli s ezzel döbbenetes képet fest a debreceni tuberkulitikusok társadalmi eloszlásáról, vasárnapi számunkban közöljük.

Elfogtak egy hajduböszörményi veszedelmes tolvajbandát

A hajduböszörményi rendőrség a napokban egy veszedelmes tolvajbandát tett ártalmatlanná. A tolvajok: Zs. Nagy Márton, Molnár József és Szabó István napszámok 1921 óta garázdálkodtak a hajduböszörményi és a debreceni határban. A legvakmerőbb módon behatoltak a tanyákba és mindent elvittek, ami a kezük ügyébe került. Loptak szekereket, tehenet, élelmiszert és ruhaneműt. A múlt évben már arra vetemedtek, hogy szekérrel jártak a szántóföldeken és úgy lopták a terményeket. Ez a három tagból álló tolvajbanda lopta el a tavaszon az Augusztus szanatórium 9 hízó disznóit is.

A hajduböszörményi rendőrség pénteken délelőtt Debrecenbe kísérte a három tolvajt és átadta az ügyészségnek. Takó Ferenc dr. vizsgálóbírósegéd még a délelőtt folyamán kihallgatta a három napszámot, akik beismerő vallomást tettek és azt hangsúlyozták, hogy a nagy nyomor kényszerítette őket a lopásra. Kihallgatásuk után mind a háromjakkal szemben elrendelték a vizsgálati fogságot.

Kabát, Kosztüm, Ruhaszövetek, selymek, divatflanelék és mindenféle OSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek!

Kirakatainkat szíveskedjenek figyelemmel kísélni!

Aszodi és Róth divatáruháza

A Községi Tisztv. Országos Szöv. szerződéses szállítól. Tisztviselőknék 5% kedvezmény!

HIREK

Vasárnapi Istentiszteletek. Nagy templomban délelőtt 9 órakor Sipos Imre, agendázik; Zambory Sándor, délután 5 órakor Kovács Pál, Kossuth ucai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, agendázik; Perpéthy Ferenc, délután 5 órakor Sütő Dezső, Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Koltzsvay Kiss László, agendázik; Pelesky Sándor, d. u. 2 órakor Magyar Bertalan, Istóptály templomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, agendázik; Tuka György, d. u. 2 órakor Tuka György, Homokhegyen d. e. 10 órakor Uray Sándor, Nyilastéplepen d. u. 3 órakor vallásos ünnepély, prédikál Kiss László, Paczon délelőtt 10 órakor Dóczi Antal, Ebesen délelőtt 10 órakor Dezső László, Vagonygyarban szombat délután 3 órakor istentisztelet tart: Uray Sándor. Az órátoriumban vasárnap délelőtt 10 órakor illyusági Istentisztelet tart Kovács János.

A kultuszminiszter Debrecenre akarja telepíteni a II. számú gazdasági iskolát. A belügyminiszter értesítette Debrecen városát arról, hogy a kultuszminiszter őt arról értesítette, hogy az I. számú gazdasági iskola épületének megkezdéséről és a II. számú iskola épületének felépítéséről szükségesnek tartja de segítyt adni nem tud. Azért a belügyminiszter azt tanácsolta a városnak, hogy a város gazdasági iskolájának építését a város gazdasági iskolájának költségén terhelje. A város azonban erre nem hajlandó; a külföldi kölcsön terhére megajánlott programba beilleszteni nem lehet, mert a kölcsön összegének csökkenése folytán a megajánlott munkákból is el kellett hagyni egyes részeket. Az építést tehát csak úgy vállalja a város, ha a kultuszminiszter a 200 millió koronás építési segítyt megadja. A kultuszminiszter egyébként két és fél millió aranykorona hitelt kapott a költéségetesen, amelyből azonban Debrecenre egy fillér sem jut.

RISKÓ BÉLA
nőidivat-terme
Ferenc József-ut 26. sz.
Aralt a viszonyhoz képest mersekkelt.

A Templomegyesület második irodalmi estélye. December hó 2-án szerdán d. u. fél 6-kor tartja a kollégium disztermében a Templomegyesület második irodalmi estélyét. Ez alkalommal Veress István dr. tanítóképzőintézet igazgató „Magyar emlékek Svájcban” címmel fog nagy sikerűnek ígérkező szabadfőadást tartani, a tanítóképzőintézet Csokonai énekkara Bodnár Lajos énektanár átiratában és vezetésével svájci dalokat fog előadni. Felhívjuk azokat a szülőket, akiknek gyermekeik Svájcban időztek, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. — Csuka Lenke, ez az igaz-vevő magyar művész nő a magyar költészet kincsesházából fog szavalni. Nemes Imre és Zsador Antal négykezes zongorajátékot adnak elő. Jegyek 5000 és 10000 koronáért a szokott helyeken kaphatók.

Vallásos ünnepély. Vasárnap d. u. 3 órakor a csapokerti imaházban vallásos délután lesz a következő műsorral: 1. Fennállóének; Terold zeng dicséretünk. 2. Közének; Mennyben lakó... 1—2. v. 3. Imádkozik; Nagy Béla II. th. 4. Közének; Prédikáltas szent igédet. 5. Prédikál; Nagy Béla II. th. 6. Felolvasás; Szundy Béla II. th. 7. Szavaltat; Nagy György, Sándor III. th. 8. Imádkozik; Szundy Béla II. th. 9. Záróének; 146. zsolt 1. v. Áldjad én lelkem az Urat.

Hogyan védik a fajt Cuza hazájában?

Egy vandál oláh tiszt háborzongató gazságal a haditörvényszék előtt — Vörös fejezetek a besszarabiai oláh rémuralomból

Bukarest, november 28. A huszonötöszörös gyilkossággal vádolt Morarescu hadnagy bünpere iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A tárgyalás mai harmadik napján csupa olyanokat hallgattak ki, akik Morarescu alatt szolgáltak és annak rendelkezésével lötték le az embereket a Dnyeszter partjaitáron. Valamennyien azt vallják, hogy a gyilkosságok a Morarescu adta ki a parancsot és azokat a katonákat, akik vonakodtak a kivégzésé-let végrehajtani, agyonövése-let fenyegette.

Onotza vádolt elmondja, hogy egyik alkalommal Morarescu egy foglyot egy katonával kísértetett, de a katonával meghagyta, hogy a foglyot utközben löjje le. Ez meg is történt.

Voronka község közelében két zsidót fogtak el. A hadnagy parancsot adott, hogy löjje le őket.

Motohej vádolt elmondja, hogy ő azt a parancsot kapta hogy egy Pamanul György nevű embert holtan szállítsa be. Az elnöknek arra a kérdésre, hogy az illetőt élve is be lehetett volna-e szállítani, a

vádolt azt mondja, hogy igen, de szigorú parancsot kapott, hogy holtan szállítsa be.

Nusendrei vádolt beismeri, hogy résztvett két férfi, két asszony, egy gyermek és egy katoná agyonlövésében. Valamennyien fejevertelenek voltak az áldozatok.

Balteanu vádolt elmondja, hogy Morarescu négy foglyot utnak indított és kiadta az utasítást, végezze jól dolgát, hogy ezek az emberek ne jussanak tovább élve.

Poscu vádolt kijelenti, hogy Morarescu, amikor vizsgálta az őrségeket, megverte azokat, akiknek nem volt semmi jelenteni valójuk, ellenben megdicsérte azokat, akik valakit elöltek. A hadnagy több ízben kijelentette, hogy az asszonyokat sem szabad ki-mélni.

Corona vádolt elmondja, hogy egy alkalommal egy menekült csoport elfogatásakor a csoport nagyrészt elöltek. Morarescu a helyszíre érkezve észrevette, hogy a földönfekvő egyik áldozat még mozog, mire belelőtt és azután énekelni kezdett.

Dr. Schack Béla előadása a Kereskedelmi Csarnokban. Tisztelettel üdvözlök az érdeklődőkkel, hogy dr. Schack Béla advari tanácsos, nyug. főigazgató a 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor helyiségünkben (Arany János uca 2.) előadást tart a kereskedő látogatásáról. Erre az előadásra tagjainkat és az érdeklődőket ez uton tisztelettel meghívjuk. A debreceni Kereskedelmi Csarnok elnöksége.

Gyanus haláleset. A Nagycsere 155. számú tanvárol a napokban beszéltették a debreceni klinikára János Katalin két éves gyermekét, aki állítólag egy forró vízzel telt fazekat borított magára és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a klinikán rövid ápolás után sérüléseibe belehalt. A rendőrség a gyanus haláleset ügyében megindította a nyomozást annak megajánlására, hogy a kis gyermek haláláért kit terhel a felelősség.

Megmérgezte magát egy napszamos. Tar Sándor napszamos a Piac uca 41. számú házában különböző mérgekből készült keveréket ivott. A szerencsétlen napszamos a mentők részvételével első segélyben és kiszállították az egyetemi klinikai telep belgyógyászati osztályára. A gyorsan alkalmazott segítség megmentette a napszamos életét, aki a nagy nyomor elől akart a halálba menekülni.

Belelőtt a disznószató pocsoltyába. A múlt év nyarán Mezei Péterné hajdunánási asszony másfél éves Péter nevű gyermeke fejevel nélkül látzotta a tanya udvarán. Véletlenül belezuhant a disznószató pocsoltyába és mire észre vette, már belefulladt a sáros vízbe. Az anya ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt eljárás indult. A debreceni törvényszék Serly-tanácsa pénteken délelőtt vontá felelősségre Mezei Péternét és öt napi fogházra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztették. Az ítélet kihirdetésekor az asszony keserves sirásná tört ki zokogva mondta: Meghűntetett engem már az Isten a gyermekem halálával, miért bánatnak még ezután is!

Zsarolásért elítelt munkás. Végh Lajos debreceni munkás a múlt évben eladott egy kabátot 100,000 koronáért Bakó Sámuelnek, aki továbbadta azt Kovács Béának. Végh a kabát továbbadásáról nem tudott és így, mikor megajánlta Kovácsnak, azt gondolta, hogy valami lopás forog fenn és erőlyesen követelte vissza a kabátot. Kovács feleletésére eljárás indult Végh ellen, akit a törvényszék pénteken zsarolás vétségeért 300,000 koronára ítét.

Hamis vádért elítelt gazdálkodó. Sári István biharnagybajomi gazdálkodó 1922 novemberében feleletette Varga Antal bankigazgatót kormányzóért. A feleletésben azt állította, hogy Varga Antal a biharnagybajomi Polgári Kör helyiségében 52 ember előtt sértő kifejezésekkel illette Horthy kormányzót. Az eljárás Sári feleletésére megindult Varga ellen, de mivel nem akart tanu, aki hallotta volna a feleletésben foglalt sértő kifejezéseket, az eljárást megszüntették. Az eljárás megszüntetése után Varga Antal hamis vád és hamis tanúzás miatt feleletést tett Sári István ellen, akit a napokban vont felelősségre a debreceni törvényszéken a Koháry-tanács. A tárgyaláson a vád beajazolást nyert és a bíróság Sári Istvánt egy hónapi fogházra és egy millió korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és védő felebbezést jelentett be.

Tolvaj cigányasszony. Boros Elemérné konyári cigányasszony, akinek kéregetési engedélye van, ez év május 8-án kéregetés ügye alatt bement Szabó Gábor konyári gazdálkodó házához egy fiatalkoru cigánylánnyal és ellopott a gazdálkodótól kétmillió korona készpénzt. A debreceni törvényszéken pénteken vonták felelősségre a tolvaj cigány-

asszonyt. A tárgyaláson a cigányasszony azt adta elő, hogy a pénz nem kopta, hanem egy újságpapírba csomagolva találta az uccán. A tanak terhelő vallomása alapján a bíróság Boros Elemérné lopásért négy hónapi fogházra ítélte.

Stefániai Imre spanyol kir. kamaraművész hangversenye a Zenekedvelők Körében december 4-én. III. bérleti hangverseny. Jegyek Hegedüs és Sándornál és Keszthelyinél.

Ügyvédi hír. Dr. Oreg Béla ügyvéd irodáját Varga uca 32. szám alá helyezte át.

Móricz Zsigmond „Pillangó” c. legújabb bájos regénye kapható Hegedüs és Sándor R. T. könyvkereskedésében. Ára 52.500 K és 5% felár.

Legjobb estélyi és alkalmi ruhák, télikabátok, előnyös árban kosztiumok
CSENDES es EMMI
nőidivat szalonban
Piac-utca 38., tőpöta mellett.

Iparművészeti kiállítás a Művészházban. A Művészházban december hó első napján iparművészeti karácsonyi vásár fog megnyitni, amelyen minden iparművészettel foglalkozó egyén és társaság részt vehet. A kiállítás mindenféle iparművészeti termékre kiterjed, kivéve nagyobb butorokat, mintán azok elhelyezésére nem jut hely. A kiállítás feltételeket a Művészházban naponként délelőtt 10—11-ig lehet meg tudni; ugyanott kell a résztvevőit, az anyag körülbelüli megajánlásával bejelenteni. Beküldés csak előzetes bejelentés alapján történhet.

Porzasszonyegyek legolcsóbb, legelőnyösebb beszerzési forrása Lőrincz-műhely, Szoboszló-ut 11/b.

Tűkőrgyártás, üvegszólás, kirakatok tükrözése. Sipkovits, Sziv u. 14—15. Telefon 356

Angol szövet különlegességek nagyválasztékban Feldheim Dezsónél Piac 67.

Rémös öngyilkosságot követnek el patkányai, ha megveszi az Agrária huskonzerva patkányirtószert. Kapható gyógyszerárban, drogériában és a készítőnél; Standard, Budapest, Kossuth Lajos u. 14.

Téli divatlap újdonságok: Beaux-Arts des Modes, Lyon's Modealbum, Elite, Saison Parisienne, Le Chic, Costume Manteaux, Dje Wienerin, Wiener Modekunst, Chic Parisienne, Favorit Album, Grandisse, Wiener Modeschau, Tündér-ujjak, Legújabb divat, A nő, Divat Szalon stb. stb. Kaphatók Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében. — Divatlap újdonságok állandóan érkeznek.

SZINHÁZ
MŰSOR:

Szombat: A nóta vége. Operette. Viktus; Szegő, Béla; Tamás. Bérlet-szünet.

Vasárnap: d. u. 3 órakor olcsó hely-árakal: A régi jó Budapest, operette. Este 8 órakor: A piros bugvállás. Népszimfő. Bérlet-szünet.

Hétfőn: Őszi szerelem. Szimfő. Prem-ière. A) bérlet.

Kedő: Őszi szerelem. D) bérlet. Szerda: Őszi szerelem. C) bérlet.

URÁNIA
Tom Mixel: A gazdátlan farm.

APOLLÓ
Virrasztanak a fegyverek...
Glande Ferrére regénye filmen.

VIGSZINHÁZ
Kizárólag csak felnőtteknek!
Pola Negrivel: A cárnő.

Rubinstein Erna világhírű hegedűművész a Fővárosi Vigadóban óriási sikert aratott műsorával szerepel Debrecenben. Jegyek korlátozott számban kaphatók a MÁV. Menetjegyi-irodában Piac ucca 56. és Csanak Keresk. R. T.-nál Piac ucca 51. A rendezőség felkéri mindazokat, kik jegy előigvzéseket eszközöltek, hogy jegyeiket 29-ig kiváltani sziveskedjenek, mert ellenesben másoknak adia el.

A színházi Iroda hírel:

D) hétel ezentul mindig kedden lesz és így már december elsőjé az Őszi szerelem D) hételben kerül színre.

Szegő Lili, az a kiváló művész és Tamás Benő látsza ma, szombaton A róta vége slágeroperett Viktus, illetve Béla szerepét.

A régi jó Budapest szenzációs sikerű operett közkívánatta vasárnap délután olcsó helyárakkal

A piros bugyelláris Csarka Lenkével Török bíróné szerepében vasárnap este kerül felújításra.

Őszi szerelem francia színházi premieré hetlőn A) hételben.

Herczeg Ferenc legújabb színműve: A híd. A fővárosi Nemzeti Színház nagyszerű színjátéka könyvvalakban megjelent. 36,6750.— Kapható Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedésében. Telefon 54.

Mozgósínházak:

URANIA: A közkedvelt Tom Mix bravur szerepében. A gazdátlan farm, vadnyugati történet 5 felvonásban. Igen szép felvételek. Kísérők: I. A hubikék család. II. A mezbolondult film, burleszkek 2-2 felvonásban és Fox Journal.

APOLLO: Világattrakció! Claude Parrére gyönyörű regénye filmen. Virrasztanak a fegyverek... Lélekzetállítónan izgalmas dráma, 7 felvonásban. Remek felvételek a francia carnevárlól és a minden borzalommal megfeszített tengeri csatákról. Kísérők: Pilottv a gyöngybolva, burleszk, 2 felvonásban.

VIGSZÍNHÁZ: Az évad legnagyobb filmje Pola Negrivel. A cárnő, Bíró Lajos és Lengyel Menyhért világhírű színműve filmen, dráma 8 felvonásban. Rendezte: Lubitsch Ernő, Pola Negrinek ezen szerepe a legértetebb alakítása. Rendezés pompás, díszletek pá-

ratlanul dekoratívek. Kísérők: Ballepés több lábbal, burleszk. METEORBAN vasárnap „A téboly” Főszerepben: Daisy Holms. „Emberék vagyunk”. 2 sláger exsztré!

SPORT

A Debreceni Munkás Testező Egyesület birkozó szakosztálya vasárnap d. u. 3 órakor rendezt ez évi háziversenyét a Munkás Orthon (Margit-tér) disztermében.

KOZGAZDASÁG

A buza és a rózsa ára 2500 koronával emelkedett

A buza és a rózsa ára a zabotóltsdén ma ismét 2500 koronával emelkedett. Egyébként az újabb hírek szerint ma is nagy jéta buza kelt el a határállomásokon, részint orosz, részint német származra. Befentesek információja szerint különösen az olaszok vásárlókedve nagyon élénk, minél fogva a határállomásokon emeltek az árköveteléseket. Arpa, zab és tengeri ára változatlan maradt. A tengeriből azonban, mint az alábbi árfolyamból látható, igen jelentékeny üzlet keletkezett, főleg februári szállításra. Hiteles árfolyamok: Tiszavidéki buza 372—387,5, dunántúli buza 365—380, pestvidéki buza 367—382,5, árpa 230—240, sörárpa 305—335, zab 235—245,5, új tengeri 180—190, repce 590—600, korpá 160—162. Az árak ezer koronákban értendők.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Angol font 345405—346405, Bélgá frank 3226—3228, Cseh korona 2111,375—2113,375, Dán korona 17740—17800, Dinár 5262—5266, Dollár 71390—71690, Francia frank 2782—2797, Hollandi forint 28650—28750, Lengyel zloty 9910—10010, Leu 333—338, Léva 517,5—519,5, Lira 2882,5—2892,5, Német márka 16974—17024, Osztrák schilling 10043—10073, Norvég korona 14500—14560, Svájci frank 13734—13774, Svéd korona 19068—19218.

Parókát

raktáron tart egyévi jótállással

Komáromi

hőgyfodrász, Arany Bika-bérház

Korcsolyák

minden választékban
BÉSZLER és DÁVID vaskereskedésben
a Kossuth-szobor mellett.

Sürgöny!
TURUL CIPŐRAKTÁR

Debrecen, Piac-utca 48. sz.

Követkeső cikkeket lessállítottuk:

I-rendü férfi francia és amerikai goodyear varrott egész cipőt

255 és 295 ezer

Női Antilop oipők minden formában

275 és 295 ezer

Kérjük a n. é. közönséget, mielőtt cipő-szükségletét beszerezné, sziveskedjék kirakatainkat megtekinteni.

Gyári árak!!

Turul cipőüzlet, Piac-utca 48.

Egyszer próbálja meg!

Thea „Assam Floweri“-t

zamatos és kellemes aromájú, kímérve dokánként is kapható a

Korzó droguerijában
Piac ucca 42.

Alapítva 1902-ben.

24 év óta fennálló műhelyem biztosíték arra, hogy csak jó munkát készítek.

GLATTSEIN kárpitos

Püspöki palota.

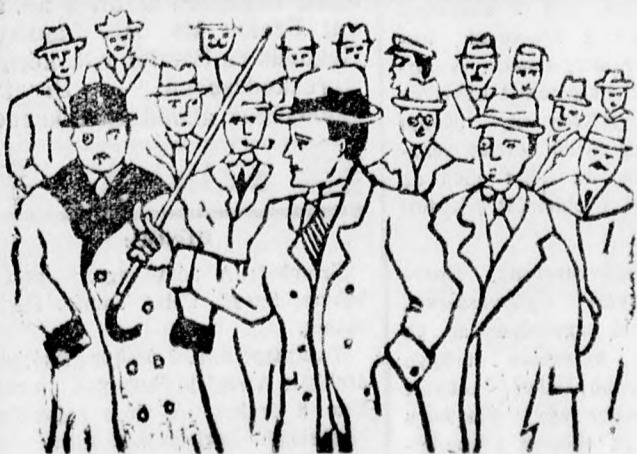
Állandóan nagy raktár.

Figyelem! Megérkeztek Figyelem!
BRUNNER GYULA női divatházába

Debrecen, Piac- és Simonfy-utca sarkán.

A legújabb divatu női- és gyermekkabátok, bluzok, pongyolák és boák, továbbá női szövetek, vásznak, kanavász, ágy- és asztalgarnitúrák, paplanok, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Figyelem! Olcsó árainról tessék meggyőződni! Figyelem!

Előre!

Csak egy cél felé!

MAGYAR RUHAIPAR

Debrecen legnagyobb férfi-, fiuruha áruházába, hol nagyon olcsóért szép, jó és tartós férfi-, fiuruhák, kabátok szerezhetők be.

DEBRECEN, PIAC UCCA (közvetlen a „BIKA” alatt).

KÉREM A CÉGRE ÜGYELNI!

280,000 koronától
velour, schiffon **KALAPOK**
beszerezhetőek. — Báronykalapok
legolcsóbb árban. Velour és selyem
bárony kalapok nagy választékban,
LAUER és FÜLÖP
női kalapszalón
Debrecen, Rákóczi-utca 9.

Accumulatorokat
töltésszerzően, Bosch világítás, gyer-
lyák, delejtgyújtó, autoizzók, órszo-
villamos cikkek. Rádió alkatrészek
gyári árban. **Földvári** debreceni l.
elektrotechnikai gyár **Széchenyi**
utca 55. Telefon 168.

Szörmeruháit
legolcsóbban beszerezheti és átala-
kíthatja legújabb divat szerint
KÖVÁRY szücsnél
Plac-u. 42., Pannónia-udvar.

KUN JÓZSEF uridivatterme
Széchenyi-utca 1.
Dus választékban érkezett divatos
angol kelmékből meglepően ol-
csón árban vállal részletre is.

Megérkeztek
UNGHVÁRY JÓZSEF
ceglédi kertészetéből
gyümölcsfák.
Vásárolhatók helyben
BETHLEN-UTCA 5.

Legolcsóbb **kárpitos**
és asztalos **butorok**
Szántónál, Színház-átjáró

Ékszer javíttasson, készíttessen,
Ékszer, órát vásároljon
VÁGI ékszerésznél,
Plac-utca 73.

Máthé János
szerelő- és bádógosmester
DEBRECEN, CSAPÓ-UTCA 24.
Telefon 321.

A legutányosabb napi áron
készíték garancia mellett
vizvezeték, csatornázás,
központi gőz- és melegvízfűtési be-
rendezéseket, épület, bádogos mun-
kákat és javításokat.
Ha jó munkára van szüksége,
forduljon cégemhez.

Nagy Gyuláné
angol és francia nőiszabó
Nagy Gyula
műhimző és gépjármű-
Bika-bérlés, József kir.
herceg utcai oldalon.

Autogén hegesztés
jutányosan
Sipos István lakatosnál
Csapó-utca 81.
Kész tűzhelyek kaphatók.

Takács Imre
hangszerkészítő
Zongora hangoló.
Orgona és Harmonium
javítást vállalok
Plac-utca 56. sz.

Divatos
parókák
Speciál béby
hajvágás
Henne
hajfestés
Ürök ondolás
Párisi
hölgyfodrász
Tejplac.

Nappali frizura. Esteli frizura.

Mindenki ajándékot kap,
aki az
ARANY BIKA Divatházban
vásárol (Bika-épületben).

150,000 korona készpénzvásárlás után
1 guriga Oroszlán-cérnát és 1 drb szappant
300,000 korona készpénzvásárlás után
1 prima törülközőt (vagy 1 drb nyakkendőt)
400,000 korona készpénzvásárlás után
1 bluzra való tenniszflanellt (v. 1 pár fin zoknit)
500,000 korona készpénzvásárlás után
1 női inget (vagy 1 pár Ia férfi nadrágtartót)
600,000 korona készpénzvásárlás után
1 cérna fátyl női (vagy flór férfi) harisnyát
800,000 korona készpénzvásárlás után
1 divatos selyemsált (vagy 1 pár férfi bokavédőt)
1.000,000 korona készpénzvásárlás után
1 férfi inget 2 gallérral (vagy 3 méter zefirt)
2.000,000 korona készpénzvásárlás után
1 divatos gyapju bluzt (vagy 1 kombinét)
5.000,000 korona készpénzvásárlás után
1 fehérvattás 2 személyes paplant.

Szolid árainkat ezen kedvezményünk dacára is fentartjuk és
kérjük arról meggyőződni vételkényyszer nélkül.

Óh, jaj! **EGGER** Éljen!
MELLPASZTILLÁI

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen
65 év óta beváltak

Megfojt az az
átkozott köhö-
gés

Kapható minden
gyógyszerárban
és drogeriában

Egger mellpasz-
tilla csakhamar
megszabadított

Brüll S. havi
vagy
hetli **részletfizetésre!**
áll. vizag, fogász
fogműtermében
javíttassa fogait

Készít: arany hidakat, arany és műarany
fogkoronákat, fogtömést, foghuzást stb.

Debrecen, Plac-utca 72., Deák Ferenc-utca sarok.

Divat-keztük
(Párisi minták szerint) minden szín- és kivitelben
kaphatók esetleg rendelésre rövid idő alatt készülnek
SCHÖN SÁNDOR keztük, kötszer- és
DEBRECEN, PIAC-UTCA 14. Csapó-utca sarok. orvosi műszertárban

FEST LENGYEL TISZTIT
mindennemű férfi és női ruhát szépen és legolcsóbban
Csapó-utca 28.

Aki jó és olcsó **bőr- és átmeneti kabátot**, ugyszintén
férfi, fiu- és gyermek ruhát akar beszerezni, nagyválasz-
tékban talál

Tegdes Károly utódánál
Csapó-utca 8. szám.
Mérték után öltönyöket már 500 ezer koronától
is gyapjuszövet maradákból készítettünk.

Iskolai kézimunkaanyagok
pamutok és minták legnagyobb választé-
kban jutányosan kaphatók.
SZILÁGYI LAJOS
kézimunka és műhimző vállalat
Széchenyi-utca 1.

Hölgyek figyelmébe!
Dr. Czartoryski-féle „Dercé”
készítmények, krém, puder arcviz,
uborkatej stb. Főlerakat a
Korzó drogeriában
Piac ucca 42.

Szücs munkák
legolcsóbban és pontosan,
kész- és nyersárk szolid
árban beszerezhetőek
ALTMANN szücsnél
Miklós-utca 22.

„Belvárosi”
kalapszalónban **Kossuth-u.**
26. sz., elegáns bársony
kalapok minden színben
140,000, velour chiffonból
300,000 koronáért kap-
hatók. **Átalakítás 60,000.**
Angol és francia ruhák olcsó
árban készülnek.

Patkány- és
Pegérirtó
biztosan öltöképes, hatáságilag
szabadalmazva. — Háziállatokra nem
veszélyes! Nagyon olcsón kapható
STERN festéküzletében
PIAC-UTCA 10., Blikával szemben
Ugyanott poloska és svábbogár-
irtószorból nagy raktár.

Békebelli legjobb minőségű
Porosz szén és koks
valamint száraz tűzifa kicsiny-
ben és nagyban kapható Deb-
recen legrégebbi cégénél
Gabányi-telepen,
cégtulajdonos **Láng Miklós**
Csapó ucca 28. Telefon 4-49.

Képkerekezés
Üveg-, porcellán készítek,
valamint háztartási konyha-
cikkek legolcsóbb árakon
Hornyatsek István
Üveg-, porcellán- és háztartási cikkek
kereskedésében, Debrecen, Csapó u. 1.

Bor árverés.
200 hektoliter kóser bor 1925
december 1-én Ujfehértón, elő-
zetes bírói árverésen eladatik.
Bővebbet dr. Falk ügyvédnél,
Miklós u. 33., délután 3—5-ig.
Telefon 997.

GÖRCSÖS LAJOS
BATTHYÁNY-U. 26.
VILLAMOS SELYEM ERNYÖK
RÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA.
RÁDIÓ ALKATRÉSZEK KAPHATÓK.

Menekült órák
szakszerűen, meglepő olcsón
vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.

APRO HIRDETESEK

Egyszeri közlés díja 10 szög 2000 korona, minden további szó 200 korona. — Vastag betűs szavak duplán számíttatnak. — Állást vagy foglalkozást keresőknek félárban. — Apróhirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Piac uca 49, II. udvar, Hegedűs és Sándor rt. könyvkereskedés Piac uca 34., Aczél Henrik könyvkereskedés Piac uca 24., Szöllősi-traffic Hatvan uca 1., Bárdos könyvkereskedés Hatvan uca 15., Grönné-traffic Hatvan uca 35., Meskóné-traffic Hatvan uca 70., Kiss József műszerüzlet József kir. herceg uca 24. Lajos István Széchenyi uca 70.

POSTA

DOKTORKA szombaton este jelzett időben és helyen fog tartózkodni. 1978

VÉTEL

VÉTELRE keresek 150—200 holdas feketeföldet tanyával, városi hatáiban vagy közel Debrecenhez. Dezső László irodája, Eötvös u. 35.

ÁSVÁNYVIZES üvegeket fél és litres nagyságban veszek. Pollák, Miklós uca 13. 1975

KÉNYSZERKÖLCSÖN és hadikölcsön kötvényeket veszek. Bövebbet Miklós-u. 13. 1974

ELADÁS

RIZLINGBOR Pestmegyében 250—300 hektoliter olcsón eladó. Dezső László irodája Eötvös u. 35. 1969

ELADÓ egy alighasznált valódi Opozon szőrmével bélelt nagy kocsi-karó és egy süskín szőrmé bunda-bélelt. Széchenyi-ut 21. 1966

FRISS szűrési kóser libaszir eladó kivánatra beszűrők. Glattsteiné, Piac uca 71. 1970

Divatos gyapjuszövetek legolcsóbban beszerezhetők részletre is

Kupfer Jenő

posztókereskedőnél Kistemplombázár

UGORKA, savanyított kilyészámra kis és nagymennyiségben kapható Deutsch Albert és fia cégél. 1848

TÖLGYFA hasábosan és aprítva házhoz szállítva kapható Paérteker-utca és Áruforgalmi rt.-nál, Pesti uca 2. sz. Telefon 1395. 1916

ZAMATOS házihoz literenként csak 12.000. Kapható vasárnaponként 10—4 óráig. Poroszlav-ut 53. 1955

TEJ, uradalmi, házhoz szállítva és helyben megrendelhető, Salamon, Miklós uca 25. 1928

Sapkák,

babi kalapok és uniform sapkák készen kaphatók, valamint hozott anyagból is készülnék.

KLEIN, Simonffy-utca 5.

EGY kis divány és egy gyermekágy eladó. Varga u. 43. II. ajtó. 1959

NAGYERDŐ előtt nyolcezerhatszáz négyezerötven fekete homok gyártelepnek, konvhakertnek eladó. Kizárólagos megbízott Dezső László irodája, Eötvös 35. 1950

ELADÓ egy látható írású átvitt őrógép és egy áokarban levő fűrdőszoba berendezés. Értekezni Déssy Károly urnát. Gázgyár. 1962

Jóminőségű butorok

olcsó áron részletfizetésre kaphatók

WEINSTOCK HENRIKNÉL

Miklós-utca 2., Apolló-butorüzlet.

LEGJUTÁNYOSABB áron készít kabátot, női és gyermekruhát. Házhoz is elmegy. Lövinger varroda, Hatvan u. 9. keresztület. Ugyanott fehérnemű varró. 1973

ELADÓ András-ut 13. számú beköltözhető téli-nyári modern lakású ház. 3 nyílás termoszőlő, fagyú-mölcsös, borház, pince stb. mindennél villany. Pesti u. 69. számú palatets ház, mindenütt villany, víz. Értekezni köznapokon. Fűvészkert u. 14. Bélyezotthonban az emeleten. 1956

MARTINKÁN 4 nyílás szőlő ököltözés miatt eladó. Értekezhetni Hajdusámson, Erzsébet-tér 4. Czike Károly. 1922

MŰVESZIESKIVITELÜ háló, könyvszekrény, tükörök, ingaóra, Witrin, diványok, fotelok, asztalok, székek megolcsó olcsón eladó. Asztalosmunkát vállalok, Széchenyi uca 6. Klein. 1921

Borotválkozik ön?

Kiméll arcát, idejét, pénzét,

ha Rex-fé téglés borotva szappant használ.

Kapható mindenütt!

Főraktár: REX droguéria

Városház-épület.

SZÉP perzsakabát, teljesen jó, eladó. Piac 10. I. 1. 1953

KÜLFÖLDI bélyezek a világ minden részéből érkeztek. Bélyezotthon, Fűvészkert u. 14. emelet. 1954

SESTAKERT, Komlóssy-ut 66. szám alatti téli-nyári lakásul szolgáló villa egy hold szőlővel futányos áron eladó. Értekezni Honvéd uca 9/B. 4378

Hó és sárclpöt

szakszerűen javít Rosenberg és Hammer, Piac-u. 8.

KERESLET

INTELLIGENS izr. család kosztot adna. József kir. h. u. 11. 1967

NAGYOBB kaucióval raktárnoki vagy bármilyen állást keresek azonnalra. Cím a kiadóban. 1965

KIFUTÓLEÁNYT felvesz a Központi Áruház, Csapó u. 9. 1979

ÓVADÉKOT nyújtó, érettségizett, kereskedelmiélg jól képzett, jó referenciákkal rendelkező 40 éves nő, munkaszerező hivatalnok, az épületia szakmából bármilyen szakmában állást keres. Megkeresést a kiadó továbbít. 1824

Függönyök és ágyszerítők

a legolcsóbb kivitelben, legjutányosabban „HÉRA” kézimunkaüzletben (Simonffy-u. 5. sz. a) készülnék.

BÁRHOL, gazdaságban, malomban, gyárban, huzaló, bánya vagy egyéb telepen bármily ellenőri, felügyelői, számtantóli, raktárnoki, telepfelügyelői állást elfoglal könyvelésben, minden irodai munkákban, gazdaságban, tehenészetben, sertéshizlalásban, állatgyógyászatban gyakorlattal bíró egyén. Szives ajánlatokat Nagy Kálmán Pusztakengyel címre kérek. 1919

Eredeti német varrógépek, Waffenrad, Puch motorok és kerékpárok, A. E. G. őrógépek.

Continental autó és motorgummik minden méretben. Alkatrészek gyári raktára és nagy javító műhelye Molnár Testvérek műszerészek, Nagytemplomnál. Telefon: 7 27. Kétféle fizetési feltételek.

Wacha Róbert ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó

FEHÉRNEMŰ MOSÁS, VASALÁS LESZÁLLITOTT ÁRAI:

1 drb duplagallér	1200	1 drb félkemény ing	7000
1 drb szimpla gallér v. közéző	1000	1 drb puha ing	6000
1 drb keményfejű ing	8000	1 drb kimosott ing vasalása	8000

DEBRECEN, SIMONFFY-UTCA 55 SZÁM ALATT.

TÁRSAT vagy finanszírozót keres jól bevezetett vállalat 4—500 millióval Töke biztosítva. Megkeresések „Pentabilis” felicére a Debreceni Független Ujság kiadóhivatalába kéremek. 1972

KERESEK két füves megbízható üv-nökök fa és szénülethez a helyi piacra. E szakmában jártas, volt gazdasítzi, gazdasítzi, raktárnoki, irodai vagy bármilyen alkalmazást keres azonnali belépéssel. Cím a kiadóban. 1917

40 ÉVES, családos, gazdaságban, gazdasági könyvvezetésben, szőlő-gazdaságban, anyagraktár, magtár kezelésben teljesen jártas, volt gazdasítzi, gazdasítzi, raktárnoki, irodai vagy bármilyen alkalmazást keres azonnali belépéssel. Cím a kiadóban. 1917

Sodrony égybetétet

legjobb minőségben készít

NEUMANN, Péterfia-utca 19.

TANULÓNAK vagy kifutónak jóhából való fiut azonnal felvesz. Cse-mezetizlet. Piac 55. 1964

ZSIDÓ egyetemi hallgató gimnáziumi, polgári tanulókat tanítását felölősséggel vállalja. Cím: Friedmann Béla, Simonffy uca 45. 1

Villamosági vállalat

FANTA ERNŐ

Simonffy-utca 7. Telefon 10-10.

GAZDASÁGBA óhatana elhelyezkedni irodai gyakorlatlalt, megbízható, két kereskedelmi végzetl 21 éves izr. fiatalember, bármilyen állást elfoglal. Cím a kiadóban. 1920

PÉNZTÁRNOKNÓ nagyobb gyakorlatlalt, jó írással felvétetik Adorján és Mandel cémnél. 1948

KÉT füzta, csinosan butorozott szobát keresek a város központjában, lehetőleg konvhahasználattal vagy ellátással. Ajánlatok Keczely, Piac uca 10. 2. kéremek. 1949

NŐI divat és rőfös szakmából segéd december 1-re felvétetik. Cím a kiadóban. 1951

KISASSZONYT vagy gyermekleányt keresek 1 és fél éves gyermekhez, ki gyermekápolásban gyakorlott, gyermekszerező és feltétlenül megbízható. Tanvára kell. Cím a kiadóban. 1958

BUTOROZOTT szobához lakótársat keresek, kereskedősegédet vagy jobb iparost. Kívó uca 27. 1963

VEGYES

TIZMILLIÓ korona kölcsönt keresek házbekebelezéssel rövid időre. Pénzintézet vagy privát ajánlatot kérek „Iparos” felicére a kiadóba. 1971

EGY csinosan butorozott, különbeíratu butorozott szoba 1—2 urifü, vagy urileánynak azonnal kiadó. Busi u. 17. sz. Ugyanott zongoragyakorlás. 1977

ZÁLOGHÁZ, Hunyadi u. 14. három havi zálogkölcsönököt folyósít utólagos kamattizetés mellett. 1651

NÉMETET tanít szül. német urinó. A legbiztosabb és gyorsabb módszerint. Estitanfolyamot is tart. Darabos 7. 1906

IRODÁNAK, rendelőnek alkalmas két jól butorozott szoba elsőjére kiadó, Dégenfeldtér 3. 1943

T. vevőközönség figyelmébe!

Áruházunk a karácsonyi

leszállított árakat

már életbeléptette, melyet az alábbi reklám-cikkek bizonyítanak:

Velour köpeny
legújabb fazon, végig bélelve 785 ezer K

Velour köpeny
végig bélelve, gallér, kézelő prémezeve 985 ezer K

Kockás, csikos velour köpeny
divatszineken, különleges fazon, végig bélelve 990 ezer K

Seal elektrik bunda
2.900 ezer K

Rózsa-áruház

Alföldi-palota.

KIADÓ két butorozott szoba 2—3 személynek ellátással. Piac 10. II. 2. 1934

RÖVIDÁRU, kézimunkaüzlet Piac uca 2. átadó. Esetleg 2 szobás lakással együtt. Cím kiadóban. 1945

KÉT szobás-konvhás magas földszintes lakás költségmentésével kiadó. Szlv uca 14. 1952

Frack, szmoking és zsakei

kölcsönző intézet. Végli, Vár-u. 2.

BUTOROZOTT udvari szoba kiadó urinó részére. Miklós uca 26. 1957

FARKASKUTYA találatotól, igazolt tulajdonosa átveheti Pacsirta u. 4. 1894

KIADÓ családi ház, teljes udvarhasználatlalt. Elhelyezés miatt azonnal elfoglalható. Csillag uca 74. 1941

EGY különbeíratu butorozott szoba azonnal kiadó Kálvin-tér 5. sz. 1940

BUTOROZOTT uccal szoba előszobával irodának kiadó, József k. u. 8. 1937

PIAC 77. 4 helyiségből álló hölgyfodrászat, lakható, üzem céljaira átadó. 1938

Kényszerkölcsön kötvényeket

vesz

Dr. BALÁZS JENŐ bankháza

Piac-utca 86. Telefon 143.